

STUDIA PODYPLOMOWE KSZTAŁCENIA TŁUMACZY JĘZYKA ROSYJSKIEGO INFORMACJA

1. Studia istnieją od roku 2006.
2. Czas trwania studiów – 2 semestry (254 godziny).
3. Studia Podyplomowe Kształcenia Tłumaczy Języka Rosyjskiego przeznaczone jest dla osób zatrudnionych w różnych instytucjach i organizacjach utrzymujących kontakty gospodarcze i kulturalne z Federacją Rosyjską i innymi państwami rosyjskiego obszaru językowego oraz zainteresowanych doskonaleniem swoich umiejętności i podnoszeniem kwalifikacji łącznie z przygotowaniem do uzyskania uprawnień tłumacza przysięgłego języka rosyjskiego. Wymagania te precyzuje ustawa z dnia 25 listopada 2004 roku o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. nr 273 poz. 2702).
4. Warunkiem przyjęcia jest wysoki stopień znajomości języka rosyjskiego w mowie i piśmie, potwierdzony dyplomem ukończenia studiów wyższych magisterskich lub licencjackich w zakresie filologii rosyjskiej, a w przypadku absolwentów innych kierunków i specjalności studiów wyższych – stwierdzony na podstawie przeprowadzonej rozmowy kwalifikacyjnej.
5. Absolwent Studiów Podyplomowych Kształcenia Tłumaczy Języka Rosyjskiego po ukończeniu kursu:
  - Posiada przygotowanie umożliwiające przystąpienie do egzaminu państwowego na tłumacza przysięgłego języka rosyjskiego zgodnie z wymogami ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego z dnia 25 listopada 2004 roku (Dz. U. nr 273, poz. 2702).
  - Posiada wysokie kwalifikacje do wykonywania czynności tłumacza w zakresie ustnego specjalistycznego przekładu konsekutywnego i synchronicznego języka prawnego i prawniczego (w tym sądowego i notarialnego), rosyjskiego języka biznesu, języka handlowo-gospodarczego, technicznego, informatycznego, służb graniczo-celnych oraz tłumaczenia pisemnego tych subjęzyków.
  - Posiada wiedzę w zakresie najnowszych teorii przekładoznawstwa.
  - Jest wysoko wykwalifikowanym specjalistą języka kierunkowego (rosyjskiego).
  - Dysponuje wiedzą specjalistyczną w zakresie kultury i cywilizacji rosyjskiego obszaru językowego.
  - Posiada przygotowanie do ustawicznego samokształcenia, w tym do korzystania z technologii informacyjnej i specjalistycznych źródeł leksykograficznych współczesnego języka rosyjskiego.

6. Słuchacze Studiów Podyplomowych uzyskują Świadectwo ukończenia studiów wydane przez UAM po spełnieniu wymogów określonych w programie – 2 egzaminów i 9 zaliczeń z oceną.
7. Ilość słuchaczy w bieżącym roku akademickim 2013/2014 – 24 osoby.
8. Adres strony www.ifros.amu.edu.pl
9. Koszt studiów w 2014/2015 roku wynosi 3.400,00 zł (rocznie), 1.700,00 zł (semestralnie), 425,00 zł (miesięcznie, 8 rat).

SKRÓCONY PLAN STUDIÓW

(szczegółowy plan studiów znajduje się w zakładce PLAN STUDIÓW)

Lp.	PRZEDMIOT	Wykład – ćwiczenia	Forma zaliczenia	Liczba godzin
1.	Wybrane zagadnienia z teorii i praktyki przekładu	w	egz.	20
3.	Elementy komunikacji interkulturowej	w	egz.	20
4.	Przekład prawniczy ogólny	ćw	zal. z oceną	20
5.	Przekład korespondencji handlowej	ćw	zal. z oceną	20
6.	Przekład umów handlowych	ćw	zal. z oceną	20
7.	Przekład aktów notarialnych	ćw	zal. z oceną	20
8.	Przekład dokumentów policyjnych	ćw	zal. z oceną	20
9.	Przekład tekstów technicznych	ćw	zal. z oceną	20
10.	Przekład rosyjskich tekstów informatycznych	ćw	zal. z oceną	20
11.	Technika tłumaczenia konsekutywnego	ćw	zal. z oceną	30
12.	Technika tłumaczenia synchronicznego	ćw	zal. z oceną	44
	Razem			254

SKRÓCONY OPIS PRZEDMIOTÓW

WYBRANE ZAGADNIENIA Z TEORII I PRAKTYKI PRZEKŁADU – wykład, (20 godz., egz.)

Wykład będzie obejmował takie zagadnienia teoretyczne jak: współczesne kierunki badań translatorycznych; szkoły translatoryczne; elementy składowe procesu przekładu: rozumienie, dewerbalizacja, reekspresja; sens a przekład; błędy tłumaczeniowe i ich klasyfikacja; błędy językowe; kryteria wpływające na dobry przekład; porównanie systemów gramatycznych języka polskiego i rosyjskiego, i in.

ELEMENTY KOMUNIKACJI INTERKULTUROWEJ – wykład, (20 godz., egz.)

Program przedmiotu obejmuje opis kulturowo-językowych normatywów zachowań i komunikowania się międzykulturowego w kontekście opisu specyfiki etnicznego językowo-kulturowego obrazu świata, podstawowych kategorii kultury, jej składników i rodzajów kultur oraz komunikowania się międzyosobowego z uwzględnieniem kulturowo-językowych relacji polsko-rosyjskich.

Celem kursu jest przyswojenie wiedzy teoretycznej i nabywanie umiejętności rozumienia kulturowo nacechowanych komunikatów (tekstów) obcojęzycznych oraz właściwego uczestniczenia w interakcjach dyskursywnych w języku obcym, w szczególności języku rosyjskim.

PRZEKŁAD PRAWNICZY OGÓLNY – ćwiczenia, (20 godz., zal. z oceną)

Celem tych zajęć jest rozwijanie umiejętności rozróżniania i analizowania przez słuchaczy problemów jakie pojawiają się w tekstach prawniczych, przybliżenie wiedzy ogólnej z dziedziny prawa, systemu prawnego, na którym dany komunikat jest oparty i rozszerzenie leksyki prawniczej. Zajęcia mają na celu rozwinięcie umiejętności korzystania z oryginalnych dokumentów źródłowych, stosowania w tłumaczeniu odpowiednich relacji istniejących pomiędzy terminologią dwóch systemów: prawnego i językowego. Główną część zajęć stanowią ćwiczenia związane z umiejętnym zastąpieniem rosyjskiego wyrazu (wyrażenia, zdania) ekwiwalentem prawnym w języku docelowym (polskim).

PRZEKŁAD KORESPONDENCJI HANDLOWEJ – ćwiczenia, (20 godz., zal. z oceną)

Na bazie tekstów źródłowych (oryginalna korespondencja handlowa, wzory listów handlowych) słuchacz rozwija umiejętność tłumaczenia tego typu dokumentów, zapoznaje się ze specyficzną leksyką, z najczęściej pojawiającymi się zwrotami i formami gramatycznymi. Celem ćwiczeń jest wprowadzenie ogólnych zasad tłumaczenia terminologii handlowej, dynamizowanie słownictwa, wypracowanie bazy leksykalno-gramatycznej tego typu korespondencji, jak również zapoznanie

się ze specyfiką konstruowania takich listów w językach rosyjskim i polskim. Słuchacz uczy się odnajdywać różnice istniejące w listach rosyjskich i polskich, a także uczy się stosowania zasady ekwiwalencji funkcjonalnej.

PRZEKŁAD UMÓW HANDLOWYCH – ćwiczenia, (20 godz., zal. z oceną)

Na konwersatorium z tego przedmiotu słuchacze zapoznają się w praktyce ze strukturą i formą pisania tego typu dokumentów. Celem zajęć będzie doskonalenie umiejętności w zakresie pisemnego tłumaczenia z/na język rosyjski i polski. Jest to wyjątkowo prężnie rozwijająca się dziedzina przekładoznawstwa we współczesnym świecie i dlatego zajęcia wzbogacą oraz dadzą możliwość dogłębnego poznania terminologii używanej w umowach handlowych, umowach dzierżawy, użyczenia, najmu itp. Duży nacisk będzie położony na profesjonalne przygotowanie słuchaczy pod kątem znajomości zasad sporządzania tego typu dokumentów.

PRZEKŁAD AKTÓW NOTARIALNYCH – ćwiczenia, (20 godz., zal. z oceną)

Celem zajęć jest zapoznanie słuchaczy Studium z istniejącymi w rosyjskim i polskim prawodawstwie rodzajami dokumentów i aktów prawnych. Ta wyjątkowo odpowiedzialna dziedzina prawa wymaga szczegółowego i solidnego przygotowania uczestników kursu pod kątem przyszłej pracy jako tłumacza przysięgłego. Zapoznanie się ze strukturą i formą aktów notarialnych, a także „skostniałymi” i utartymi wyrażeniami danej terminologii pozwoli słuchaczom dobrze przygotować się do roli tłumacza tego typu dokumentów. W bloku zajęć z przekładu aktów notarialnych uczestnicy będą tłumaczyć dokumenty kupna/sprzedaży, pełnomocnictw, testamenty itd.

PRZEKŁAD DOKUMENTÓW POLICYJNYCH – ćwiczenia, (20 godz., zal. z oceną)

Praca translacyjna na tego typu zajęciach będzie opierała się na zapoznaniu słuchaczy ze specyfiką tworzenia dokumentów policyjnych związanych z postępowaniem karno-procesowym. W skład tego typu dokumentów wejdą wszelkiego rodzaju protokoły, np. przesłuchań, zawiadomień o przestępstwie, różnego rodzaju postanowień itd. Istotną rolą będzie zapoznanie słuchaczy z przebiegiem postępowania karnego, aby udoskonalić nie tylko kompetencje językowe przy tłumaczeniu tego typu tekstów, ale i ogólną znajomość procedur występujących w tej dziedzinie prawa. Słuchacze będą zdobywać wiedzę na podstawie praktycznego tłumaczenia dokumentów policyjnych, a także na podstawie symulacji przesłuchań, w czasie których słuchacz będzie zmuszony w praktyce zastosować swoje umiejętności tłumaczeniowe, tłumacząc, np. konsekwentnie.

PRZEKŁAD TEKSTÓW TECHNICZNYCH – ćwiczenia, (20 godz., zal. z oceną)

Specyfika prowadzenia zajęć z tłumaczenia technicznego będzie opierała się na zapoznaniu słuchaczy z pewną odrębnością wynikającą z istoty tego rodzaju tekstów. Sukces przekładu technicznego w znacznym stopniu uwarunkowany jest nie tylko znajomością języków, ale i znajomością samej dziedziny techniki, nauki itp. Słuchacze w czasie zajęć poznają różne typy tekstów technicznych, poczynając od popularno-naukowych poprzez skierowane do masowego użytkownika instrukcje obsługi, instruktaże, reklamówki, ulotki, aż do tekstów wysokospecjalistycznych opisujących budowę maszyn i urządzeń, procesy technologiczne itd. Znaczny nacisk będzie położony na znajomość leksyki technicznej i trudności pojawiające się w procesie tłumaczenia, które pozwolą w dużym stopniu usprawnić i wypracować spójną metodologię przekładu tekstu technicznego.

PRZEKŁAD ROSYJSKICH TEKSTÓW INFORMATYCZNYCH – ćwiczenia, (20 godz., zal. z oceną)

Przedmiotem zajęć jest tłumaczenie pisemne tekstów informatycznych. Pod tekstami informatycznymi będziemy rozumieć teksty związane z szeroko pojętą komputeryzacją i informatyzacją życia społecznego. Na zajęciach z przekładu tekstów informatycznych słuchacze zapoznają się z dokumentacją dotyczącą oprogramowania komputerowego, instalacji i użytkowania programów komputerowych. Jest to nowa dziedzina szeroko rozumianej informatyki i niewątpliwą trudnością tego typu tłumaczeń jest brak specjalistycznych pomocy słownikowych i opracowań podręcznikowych. Analiza poszczególnych typów tekstów informatycznych pozwoli słuchaczom w znacznym stopniu przyswoić sobie podstawową terminologię informatyczną i zwrócić uwagę na potencjalne pułapki translacyjne. Niezbędną rzeczą będzie również poznanie slangu informatycznego, który odgrywa istotną rolę i niejednokrotnie jest nieoficjalnie częściej używany niż nieustabilizowana normą oficjalna terminologia. W czasie kursu słuchacze nauczą się również wykorzystać Internet jako źródło poszukiwań niezbędnej terminologii komputerowej.

TECHNIKA TŁUMACZENIA KONSEKUTYWNEGO – ćwiczenia, (30 godz., zal. z oceną)

Celem nauczania tego przedmiotu jest wdrażanie słuchaczy do pracy w ustnych tłumaczeniach biznesowych, negocjacjach, konferencjach prasowych dla pary językowej rosyjski-polski. Przedmiotem zajęć jest zapoznanie słuchacza ze specyfiką danego rodzaju przekładu, technikami doskonalącymi umiejętność nawyków tłumaczenia, zasadą pracy tłumacza, ćwiczenia w koncentracji i zapamiętywaniu fragmentów tekstów i wypracowywanie skutecznego

i sprawnego warsztatu tłumacza. Celem ćwiczeń praktycznych w ustnym tłumaczeniu konsekutywnym jest doskonalenie i dynamizacja słownictwa, umiejętność rozumienia i wyodrębniania kluczowych elementów z tekstu i rozwijanie pamięci.

TECHNIKA TŁUMACZENIA SYNCHRONICZNEGO – ćwiczenia, (44 godz., zal. z oceną)

Tłumaczenia synchroniczne mają najczęściej zastosowanie na konferencjach międzynarodowych. Tłumacz przekłada tekst z kilku lub kilkunastosekundowym opóźnieniem w stosunku do tekstu wypowiedzianego przez mówcę. Na zajęciach główną część stanowią ćwiczenia związane z wypracowywaniem maksymalnej umiejętności koncentracji, skupienia i szybkiego reagowania w tłumaczeniu ustnym z języka rosyjskiego na język polski i odwrotnie. Ćwiczenia usprawniające zapewnią gotowość do określonego wysiłku intelektualnego, doskonałą proces rozumienia i dynamizują słownictwo. Zajęcia obejmują tłumaczenia tekstów prezentowanych przez wykładowcę z jednoczesną analizą gramatyczno-leksykalną i składniową. Zajęcia mają na celu wypracowanie indywidualnego systemu notowania i wykorzystania tej sprawności podczas tłumaczenia konferencyjnego.